

Norská chudoba: Pomůže sociálka?

svobodny-svet.cz/norska-chudoba-pomuze-socialka

26. listopadu 2022

Sociální stát, navzdory stále vyšší daňové zátěži a rekordnímu výběru daní, prý selhává čelící prodlužujícím se frontám na potraviny. Stále méně je těch, jež se na něj obrací s žádostmi o pomoc. Podle listu Klassekampen klesá v devíti z jedenácti největších norských měst počet žadatelů o dávky a příspěvky. Děje se to přesto, že se rozrůstá nouze a přesto, že má sociálka povinnost lidem v tísní pomáhat.

Proč se lidé v nouzi neobrátní na sociálku, aby jim pomohla?

Podle údajů výzkumného institutu Sifo je nyní více než 200000 domácností, jež žijí v potravinářské chudobě. Tím je myšleno, že členové těchto domácností musejí buď vynechávat jídla, poněvadž na ně nemají, anebo se zařadit do front pro bezplatné potraviny. Zároveň je podle onoho institutu více těch, jež se obrátili na dobrovolné organizace než na sociálku, aby dosáhli na peníze na potraviny a další nezbytnosti. Existují i občanské iniciativy na internetu jako např. Spleis (česky Slož/te se), kde se vybírají peníze pro potřebné.

Jak si to vykládá třeba politik Mimir Kristjansson ze strany Rødt prostřednictvím deníku Aftenposten je jedním z vysvětlení to, že sociální stát není k máni. Je jednodušší dostavit se třeba u Armády spásy, odkud si odnesete potravinářskou a další pomoc ihned bez podezíravě a vtíravě kladených otázek, papírování a další obstrukce. U nich na rozdíl od sociálky nejste příživníkem, dokud se nepotvrdí opak. V čerstvé zprávě Inspekčního úřadu pro zdravotnictví, norský Helsetilsynet, o sociálce, dostává dostupnost jejích služeb na fra. 49 z 70 zkoumaných poboček norské sociálky má pro veřejnost otevřeno jen šest hodin i méně za týden. Daně na pomoc lidem putují k zavřeným pobočkám. Z přirozených důvodů lidé v tísní svou situaci neplánovali dlouho dopředu. Pak jsou závislí na tom, že se můžou u sociálky zastavit spontánně bez předchozí domluvy. Ta kolikrát není možná, což je snad ještě horší, jelikož se telefonem většinou nedovoláte. Potřebujete-li pomoc v nouzi, tak vám sociálka doporučuje volat na národní centrum pro styk s veřejností. Dovoláte-li se k tak, tak vás mají přepojit na vaši místní pobočku, kde ale zřídka se najde někdo, kdo bere telefon. Podaří-li se vám po bezpočtu pokusů se s někým spojit, tak vás čeká očištěc, kdy vás pošlou střemhlav zpět do nejistot vzkazujících, že si máte vyřídit půjčku.

Dalším vysvětlení, proč se mnozí sociálnímu státu vyhýbají bývá to, že sociálka klade mnoho podmínek. Musíte svůj život obrátit naruby. Než vám dají peníze, musíte sehnat velké množství důkazů, že jste oprávněn, a možná se budete muset nejdříve zbavit majetku, např. auta, či prodat nemovitost, pokud nějakou vlastníte, a přestěhovat se do skromnějšího bydlení, příp. přijdete o chalupu. Cokoliv hodnotnějšího, co lze proměnit v peníze, může sociálka požádat, aby již nebylo vaše. Nemůže být vám vyhověno a zároveň budete mít peníze na účtu určené pro nutnou rekonstrukci domu, či našetřeno pro operaci, jež vám stát neuhradí. A bylo-li vám vyhověno a pobíráte podporu tak se přísně hlídá, abyste neodcestovali na delší dobu do ciziny. Dokonce se za tímto účelem namátkově provádějí kontroly norských cestujících do zahraničí na norských letištích.

Myslíte-li si sami, že žijete poslušně, ovšem podle sociálky je vaše utrácení nerozumné, pak si může převzít řízení nad vašimi financemi.

Strach z toho, že chudší dostanou byť jen o drobnější částku více, než by podle orgánu měli, tím strachem je úřad prostoupen, prodchnut. Sociálka krátí vaši podporu tehdy, pošlou-li vám nějakou tu korunu příbuzní, či neznámí lidé, jež si vás našli třeba díky tomu, že jste náhodou vystoupili v masmédiích a promluvili ohledně své tísně. Např. invalidové, jež dostávají příspěvky na děti, riskují příkaz k vrácení podpory, dostane-li jejich partner/ka od zaměstnavatele bonus na Vánoce. Až uměle nízký je limit pro podporu, abyste se uživil, stejně jako limit pro to, abyste mohli žádat o příspěvek na bydlení. Osoba žijící sama se má vystačit s 6500 norskými korunami za měsíc, s čímž vůbec nevychází, musí-li si sama hradit drahé neproplatitelné léky a speciální potraviny, jež jejich těla snáší. Mnozí se bojí, že přijetím pomoci od známých, či neznámých přijdou o tisíce korun, na něž by měli jinak nárok. Vylosovaná výhra, splátka dluhu bývalé/ho: každá došla platba se musí odůvodnit sociálce a často jsou ony částky strženy z podpory. Strach může být nerozumný, ovšem i tak přece nebude méně reálný.

Mnozí si bojí toho, s čím může přijít sociálka. Např. má povinnost informovat kvůli sporným případům odebraných dětí mezinárodně nechvalně proslulé Barnevernet. Být chudý se nutně nerovná tomu, být špatným rodičem. Drtivá většina dětí rodičů s problémovými osobními financemi nemá v hledáčku Barnevernetu co dělat. To, co ovšem potřebují, je to, aby se finance svých rodičů zlepšily. Sociálka se sice dušuje, že něco nahlásí Barnevernetu jen tehdy, má-li podezření na hrubé selhávání/zanedbávání péče. Nakolik snadno ale lze pro lidi se špatnými osobními financemi věřit sociálce? Po skandálu, jenž Norskem ještě otrásá, kdy bylo nejméně osmdesát osob neprávem odsouzeno a jeden nevinný musel strávit 85 dní ve věznicí se zvýšenou ostrahou, ať se nikdo nediví, co vše může napadnout sociálku.

Pomoc, dokud si nebudete s to, abyste si pomáhali sami, či pomoc alespoň dočasně, jako přes zimu překlenout realitu a potřeby, to je pro sociálku nemyslitelné. Máte si sáhnout až na samé dno a odrazit se díky jiným, než je vám eventuálně poskytnut minimum toho, co potřebujete, ovšem až poté, co jste vynaložili tolik času a energie, že překonat ty nesnáze bude bezmála nadlidský výkon. Digitální řešení bývají pro uživatele nadmíru komplikované. Jen najít správné formuláře a přiložit všechny přílohy, jež jsou požadovány, či vydržet poté, co vám formulář vrátili kvůli chybičce.

Přičteme-li dlouhé vyřizování žádostí, jejich časté zamítání a strach z následků z podávání stížností, či zcela nesrozumitelný, či ponižující obsah písemností, tak máme důvody, proč zodpovědnost přebírají dobročinné organizace. Jejich úsilí by mělo být mnohem méně potřebné. Avšak mimo města dobročinné organizace nepůsobí, takže tam místo vyzvedávání tašek s potravinářskou pomocí či docházení si pro teplá jídla nezbývá než hladovět.

Je to prý podivnou vizitkou sociálního státu, že není možné vyžít z minimálního důchodu anebo základní podpory pro invalidy, či nezaměstnané, rostou-li ceny tak rychle jako je tomu nyní. Navyšovat sazby podpory je drahé, ovšem chudoba bývá mnohdy pro společnost ještě dražší, jelikož má mnohem horší a trvalejší následky. Jestli jste nebývali nemocní, tak se to změní ubíjejícím bojem buď o to, mít na nezbytnosti, či o to, být pan/paní Nikdo v systému sociálky, kde si vás přehazují mezi sebou, nikdo nic neví a chyby nedostatkem kompetencí nejsou napravovány. Nevzdáte-li svých požadavků a máte-li drápy dost hluboko, tak je Vaši záležitost připravena převzít a poprat se s ní za peníze daňových poplatníků tlupa tzv. pomocného aparátu skládající se z právníků a poradců.

| [Yngvar Brenna](#)

■ ■ ■ ■ ■ (1 votes, average: **5,00** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).

